แบบบันทึกองค์ความรู้รายบุคคล

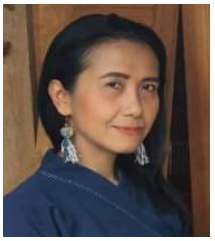

1. ชื่อองค์ความรู้ การสนับสนุนให้หมู่บ้าน OTOP นวัตวิถี สามารถเรียนรู้และพึ่งตนเองได้อย่างยั่งยืน

2. ชื่อเจ้าของความรู้ นางสาวมณฑา แก้วชัย นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่

3. หมวดองค์ความรู้ที่บ่งใช้ หมวดที่ 1 สร้างสรรค์ชุมชนพึ่งตนเองได้

4. ที่มาและเป้าหมายของการจัดการความรู้

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เป็นหลักการให้ข้าราชการกรมการพัฒนาชุมชนมุ่งทำงานเพื่อความผาสุกของประชาชนความตอนหนึ่งว่า “ในการปฏิบัติงาน ชาวบ้านมักมีความหวาดระแวง และเกรงกลัวเจ้าหน้าที่ข้าราชการ ถือว่าเป็นบุคคลภายนอกหมู่บ้าน ไม่ใช่พวกเดียวกัน การเชื่อถือหรือยอมทำตามคำแนะนำส่งเสริมจึงมีน้อย ดังนั้นจะต้องทำให้ชาวบ้านรู้สึกรักและเชื่อถือว่าเราเป็นพวกเดียวกับเขา มีความปรารถนาจะช่วยเขาอย่างแท้จริง เช่น ให้ความรัก ช่วยเหลือเมื่อเดือดร้อน ทำงานให้จริงจัง ซึ่งต้องใช้ความ พยายาม ความอดทน เป็นอย่างมาก ในการแนะนำส่งเสริมอาชีพ หรือให้คำแนะนำเรื่องต่าง ๆ ต้องทำให้บ่อยๆ ไม่ใช่พูดหรือทำหนเดียว เพราะชาวบ้านมีประเพณีความเคยชินมานาน และเมื่อแนะนำให้ทำอะไรได้แล้ว ต้องช่วยให้เขาขายได้ด้วย มิฉะนั้นเขาจะเสื่อมศรัทธา ไม่เชื่อถือทำต่อไป ขอให้ช่วยกันแนะนำชาวบ้านราษฎรให้ขยันขันแข็ง มีความฉลาด สร้างความมั่นคงให้แก่ครอบครัว ทำงานหารายได้ และเก็บออม ไว้เมื่อถึงคราวจำเป็น ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการประกันสังคม การสร้างความมั่นคงเป็นปึกแผ่นแก่ครอบครัวชนบทเป็นการป้องกัน ประเทศชาติด้านหนึ่ง”

5. วิธีการ/ขั้นตอนการจัดการความรู้ (อธิบายพอสังเขป)

1) ประชุม ชี้แจง ทำความเข้าใจผู้นำและสมาชิกในชุมชน เพื่อให้เข้าใจการทำงานร่วมกัน

2) จัดตั้งคณะทำงานและแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ

3) ประสาน และติดตามการทำงานทุกระยะ

4) ประสานภาคี สนับสนุนการดำเนินงานร่วมกัน

6. ผลลัพธ์ที่ได้จากการจัดการความรู้

6.1 เทคนิคและแนวทางในการทำงาน

1) พัฒนากรต้องมีความเข้าใจในแนวทางการดำเนินงานตามแนวทางของกรมการพัฒนาชุมชนอย่าง ชัดเจน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์

2) การศึกษาบริบทของหมู่บ้านเป้าหมายในการดำเนินการสร้างสัมมาชีพชุมชนให้มีความเข้าใจถึง ลักษณะของบริบทแต่ละพื้นที่ ถ้าหากมีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนกระบวนการทำงานเพื่อให้เข้ากับบริบทของพื้นที่นั้นๆ ควรมีความยืดหยุ่นและหาวิธีการที่เหมาะสมกับพื้นที่นั้นๆ ต่อไป

3) การใช้กระบวนการ “ชาวบ้านสอนชาวบ้าน” และยึดหลักการทรงงาน “ระเบิดจากข้างใน” จะทำให้ ชาวบ้านเกิดการเรียนรู้ได้มากขึ้น พัฒนากรคอยเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำปรึกษาแต่ให้ชาวบ้านเกิดความรู้สึกที่อยากดูแล ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

4) เข้าไปติดตามและสรุปผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนเข้าไปส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา จนผลิตภัณฑ์ของหมู่บ้านสามารถจดทะเบียนหนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ รวมถึงมีการรวมกลุ่มอาชีพให้เกิดความยั่งยืน และสามารถเพิ่มช่องทางการจำหน่ายในรูปแบบออนไลน์ได้ทัดเทียมหมู่บ้านอื่น

6.2 ข้อพึงระวัง (ถ้ามี)

1) คนในชุมชนยังขาดความรู้ด้านเทคโนโลยี

2) ขาดอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ อินเตอร์เน็ต

3) ขาดคนดูแลระบบออนไลน์ของชุมชน

6.3 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1) การมีผู้นำชุมชนและทีมงานที่มีคุณภาพ

2) การมีส่วนร่วมของคนในชุมชน

3) การติดตามผลการดำเนินงานอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องของบุคลากรภาครัฐ

6.4 ปัญหาและวิธีการแก้ไข

1) ประชุมสร้างความรู้ความเข้าใจและสอนวิธีการใช้งาน และการเข้าถึงเทคโนโลยี

2) ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน กองทุนหมู่บ้าน กองทุนชุมชน ในการขอรับสนับสนุนงบประมาณ จัดซื้อวัสดุคอมพิวเตอร์ และการติดตั้งอินเตอร์เน็ต โดยประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องติดตั้งเน็ตประชารัฐ

3) แต่งตั้งคณะกรรมการร่วมกับเจ้าหน้าที่ดูแลระบบสารสนเทศ

6.5 ผลลัพธ์จากการแก้ปัญหาและการพัฒนาเรื่องนั้น

1) หมู่บ้าน OTOP นวัตวิถีที่รับผิดชอบได้รับการคัดเลือกให้เข้าร่วมกิจกรรมการอบรมเกือบทุกโครงการของกรมฯ เช่น โครงการตามพระราชดำริ ,โครงการโคก หนอง นา, โครงการเศรษฐกิจพอเพียง, โครงการสัมมาชีพชุมชน, โครงการต่อยอดนวัตวิถีของงบจังหวัดฯ

2) หมู่บ้านได้รับโอกาสให้เข้าร่วมจัดแสดงสินค้าออนไลน์ ภายในงาน Virtual Event 9 เส้นทาง 9 อารยธรรม มรดกวัฒนธรรมท่องเที่ยววิถีไทย ซึ่งจะจัดขึ้นในวันที่ 11-19 กันยายน 2564 ผ่านเว็บไซต์ www.virtualotoptour.com